

Foto: Jens Blomquist

Ogräs bort och stjälken kort

– alla verktyg på plats

Sverige har alla verktyg som behövs mot ogräs och för tillväxtreglering. Det kan bli många överfarter och ingen är tvungen att köra, men odlingstekniskt är vi för närvarande väl rustade för att hålla ogräs borta och stjälkar korta.

Text & foto: Albin Gunnarson, SFO

Nu går vi snart i mål med den 2:a säsongen med Belkar i höstraps. Sverige och Danmark var först i världen med den nya herbiciden i raps som med sitt unika användningssätt efter uppkomst är lämplig för alla förekommande etableringsmetoder. Belkar har blivit en stark ersättare till dominanterna som innehöll metazaklor och som försvann från Sverige för ett par år sedan. Men samtidigt har andra substanser introducerats eller börjat provats i de svenska försöken.

Spillsädens återkomst

Det första vi kunde konstatera när metazaklor försvann var att då gick också en tidig effekt på spillsäd förlorad – en effekt som kunde ligga på mellan 50 och 70 procent. Det har medfört att behovet av Select, Focus eller Agil har ökat avsevärt,

och så också ett förändrat användningssätt för produkterna. Nu måste vi kanske spruta någon av dessa produkter tidigare och följa upp behandlingen med en annan senare på hösten när all spillsäd har grott. För spillsäden har blivit ett större problem nu när den inte längre trycks tillbaka kraftigt av metazaklor.

Bäst i försök

Men det finns också en produkt som har viss effekt på spillsäd och det är Devrinol. Devrinol har i princip alltid gjort ett mycket bra resultat i ogräsförsöken när den bearbetas in i översta jordlagret före sådd. Den har faktiskt också gått allra bäst i försöken vissa år. Men den har nackdelar. Äts beståndet redan på hösten upp av sniglar kan man förvisso så om raps, men det kan vara för sent rent

Sammanfattning av strategi

– huvudalternativ hösten 2019

- Börja tidigt med en behandling av spillsäd innan spillsäden trycker tillbaka rapsen.
- Kör 0,25 Belkar i 2–4-bladstadiet – tidigast 7 dagar efter spillsäden.
- Nyttja tillväxtreglering efter ytterligare 7 dagar – kör tidigt för att få maximal effekt och hålla nere doserna.
- Om rapsen fått 6 blad, och tidigast 7 dagar efter tillväxtreglering, kan man köra 0,25–0,5 Belkar – maxdosen per gröda är dock alltid 0,5.
- Tillväxtreglering går att blanda med gräsherbiciderna Select Plus, Focus Ultra och Agil.
- Vid samtliga behandlingar kan man blanda med en insekticid eller mikronäring, dock inte Bor 150 tillsammans med Belkar – ingen ställer sig bakom blandningar med mer än två produkter.

Tidig insats. Spillsäd måste behandlas tidigt för att inte skada de små späda rapsplantorna.

tidsmässigt. Man kan tyvärr inte så om med vete eftersom Devrinol har effekt på gräsogräs.

Devrinol brukas ner

Från och med i år kan Devrinol också tankblandas med Centium och då sprutas senast 3 dagar efter sådd. Klart är att Devrinol före sådd och Centium efter sådd ger en mycket bra ogräseffekt. Men vi ser också i årets försök, som ännu står i fält, att precis som tidigare faller effekten på Devrinol när den sprutas ovanpå jorden. Napropamid, som är substansen i Devrinol, bryts nämligen ned av solljus, även om Centium sägs agera solkräm åt Devrinol. Därför är effekten bäst om Devrinol brukas ned i jorden. Men sprutar man Centium kan man inte så om med raps om sniglarna förstör grödan. Detta gällde dock även med Nimbus,

Gör nytta. Effekten av 0,5 Belkar (t.h) på bland annat våtarv, vallmo, snärjmåra och lomme.

så Devrinol med eller utan Centium är inget dåligt alternativ.

Få överfarter vinner

Faktum är dock att varje överfart med sprutan kostar pengar. När vi gjort ekonomiska jämförelser med de strategier som testats visar det sig ganska snabbt att om man ska behandla örtogräs mer än en gång är det svårt att få lönsamhet om inte ogräsfloran är riklig och besvärande. Således ska man sträva efter så få överfarter som möjligt. Men många överfarter blir det lätt som en konsekvens av att Sverige just nu faktiskt innehar merparten av de odlingsverktyg som finns i raps. Flera alternativ för örtogräs, flera produkter för gräsogräs och så tillväxtreglering. Ingen är tvungen att köra, men vill man och behöver nyttja merparten av verktygen då gäller det att veta hur och med vilka dagars karens mellan behandlingar man måste ligga.

Högre kvalitet och pris

I de ogräsförsök som finns har merskördar i kilo frö och förbättrad kvalitet uppnåtts i merparten av alla behandlingsstrategier. Men det handlar inte bara om merskörd utan alltså också om skördens kvalitet. I försöken under 2018 höjde i genomsnitt en ogräsbehandling värdet på skörden med 11 öre per kilo, dels genom en högre oljehalt, men framförallt genom lägre avrenskostnader. Värdet av detta kan vara mer än 300 kronor per hektar, beroende på grundskörden.

Känslig Belkardos

I fält där ogräs kan börja göra skada redan tidigt blir alternativet Centium och Devrinol. Känner man att man vill vänta på att rapsen verkligen etablerar sig och att torka eller sniglar inte saboterar odlingen är Belkar huvudalternativ. Med 0,25 Belkar vid 2–4 blad kommer

Trista ränder. För sent behandlad spillsäd i fält där halmén bärgats. Spillsäden har närmast kvävt all raps där halmsträngarna legat.

Om dispenser kommer...

Det kan komma dispenser för produkterna Gajus eller Salsa. Gajus har ett liknande användningssätt som Butisan Top. Salsa är en ALS-hämmare och sulfonyleurea som har mycket god effekt på åkersenap. När beslutet kommer kommuniceras detta på SFOs Facebook-sida som också går att läsa på vår hemsida.

en bra ogräseffekt. Belkar kan släppa en del baldersbrå och då krävs en dos på 0,5 Belkar, men den dosen får inte köras förrän rapsen har 6 blad – det är viktigt. Man kan också köra en dubbelbehandling på 2 x 0,25 där den 1:a körs tidigt och den 2:a efter behov och när rapsen fått 6 blad. Det är viktigt att veta att det inte finns något mellanting mellan 4 och 6 blad. Före 6 blad tål bara rapsen 0,25 liter per hektar.

7 dagars karens

Belkar är inte blandbar med vare sig gräsherbicider eller tillväxtreglerande fungicider, och 7 dagar ska gå mellan dessa behandlingar. Här är det extra viktigt att läsa på etiketten och vara medveten om vad man gör. Ursäkta om det blev rörigt – men det är bara så att vi i Sverige för tillfället har nästan alla verktygen i verktyglådan och det är en styrka för svensk höstrapsodling. ●

Mer att läsa

Effekttabeller med alla villkor och generikaprodukter finns att läsa i **Kemisk Ogräsbekämpning 2019** och finns på <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/be20.html>